

VU Research Portal

Case note: Europees Hof voor de Rechten van de Mens (Geerings)

Borgers, M.J.

2007

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Borgers, M. J., (2007). *Case note: Europees Hof voor de Rechten van de Mens (Geerings)*, No. 349, Mar 01, 2007. (Nederlandse jurisprudentie; Vol. 2007).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Noot van M.J. Borgers

1

Wanneer men wil aangeven welke consequenties Straatsburgse uitspraken hebben voor de nationale rechtsorde, zijn twee uitgangspunten van belang. Allereerst moet voor ogen worden gehouden dat het EHRM vaststelt of in een concrete zaak een schending van het verdrag heeft plaatsgevonden. Ook al formuleert het EHRM regelmatig algemene regels – al dan niet in de vorm van een samenvatting van eerdere rechtspraak –, het oordeel over de verdragsschending is een oordeel in het concrete geval. Een tweede uitgangspunt is dat (ook) bij rechtspraak van het Straatsburgse hof er nog wel eens wat af te dingen valt op de kwaliteit van de motivering. Ik heb dan niet het oog op sterk casuïstische overwegingen, dat is inherent verbonden aan het eerste uitgangspunt, maar om het feit dat overwegingen van het EHRM voor tweërlei uitleg vatbaar kunnen zijn. Daardoor wordt het lastig om aan te geven wat er precies mis is met het nationale recht dat aanleiding heeft gegeven tot het oordeel dat een verdragsbepaling is geschonden. Beide uitgangspunten dient men in het achterhoofd te houden wanneer men de implicaties van de zaak-Geerings wil duiden.

2

Waar draait het om in de zaak-Geerings? De structuur van de Nederlandse ontnemingswetgeving maakt het mogelijk dat feiten die in de hoofdzaak – de eigenlijke strafzaak – ten laste zijn gelegd, maar die niet tot een veroordeling hebben geleid, in een ontnemingsprocedure worden betrokken. Die mogelijkheid doet zich voor indien er meerdere strafbare feiten ten laste zijn gelegd en er met betrekking tot (ten minste) één daarvan een veroordeling wordt uitgesproken. Art. 36e lid 1 Sr staat dan de oplegging van een ontnemingsmaatregel toe. De feiten waarvoor geen veroordeling is gevolgd, kunnen in die ontnemingsmaatregel worden betrokken indien deze zich laten kwalificeren als feiten in de zin van art. 36e lid 2 of lid 3 Sr, en er ook wordt voldaan aan de terzake geldende (bewijs)criteria van ‘voldoende aanwijzingen’ (lid 2) of aannemelijkheid (lid 3). Dit stramien ligt ten grondslag aan de rechtspraak van de Hoge Raad: ontneming na niet-veroordeling is mogelijk indien de hiervoor aangeduide stappen kunnen worden gezet. Dat komt het meest duidelijk tot uitdrukking in het arrest van de Hoge Raad in de zaak van Geerings, HR 1 april 2003, NJ 2003, 497, m.nt. Sch (zie ook HR 13 april 1999, NJ 1999, 483, en HR 22 mei 2001, NJ 2001, 575, m.nt. JR). De rechtspraak van de Hoge Raad getuigt van een formele benadering, waarin inhoudelijke bezwaren die men tegen ontneming na niet-veroordeling zou kunnen inbrengen, onbesproken blijven. Die inhoudelijke bezwaren laten zich, aan de hand van de wetsgeschiedenis en de wetssystematiek, langs verschillende lijnen uitwerken (zie uitvoerig Borgers, De ontnemingsmaatregel, 2001, p. 154-178, en Reijntjes, Strablad 2005, p. 180-188), maar moeten verder onbesproken blijven. De kernvraag waar het hier om draait, is of art. 6 EVRM, in het bijzonder de onschuldpresumptie zoals die in het tweede lid is neergelegd, zich verzet tegen ontneming ter zake van een feit dat in de hoofdzaak aan de orde is geweest, maar waarvoor geen veroordeling is uitgesproken.

De zaak-Geerings ziet daarbij op de vrijspraak als reden waarom geen veroordeling heeft plaatsgevonden. Mag iemand die van een bepaald feit wordt vrijgesproken, worden geconfronteerd met een (ontnemings)beslissing ter zake van hetzelfde feit waarin wél het oordeel doorklinkt dat de betrokkene dat feit heeft begaan? In het licht van eerdere rechtspraak van het EHRM is de beantwoording van deze vraag niet zonder complicaties, omdat de onschuldpresumptie van art. 6 lid 2 EVRM niet rechtstreeks van toepassing is op de oplegging van een ontnemingssanctie. Dat blijkt uit de zaak-Phillips (EHRM 5 juli 2001, nr. 41087/98, DD 2001, p. 1007-1024), waarin het EHRM de oplegging van een ontnemingssanctie beschouwt als onderdeel van de (criminal) charge in de hoofdzaak en relateert aan de strafoplegging, waardoor art. 6 lid 2 EVRM niet van toepassing is op de ontnemingsprocedure. Een tegenstrijdigheid tussen vrijspraak in de hoofdzaak en oplegging van de ontnemingsmaatregel lijkt daardoor niet eenvoudig aan de onschuldpresumptie te kunnen worden getoetst, ook al doet het hof in de zaak-Phillips bepaalde aan de onschuldpresumptie verbonden waarborgen – met betrekking tot het gebruik en de weerlegbaarheid van bewijsvermoedens – wel gelden via de band van het algemene recht op een fair trial. Toch neemt het EHRM in de zaak-Geerings een schending van art. 6 lid 2 EVRM aan. Om tot die conclusie te komen, contrasteert het langs twee lijnen de zaak-Geerings met de zaak-Phillips en de daarop gelijkende zaak-Van Offeren (EHRM 5 juli 2005, nr. 19581/04).

3

Het eerste verschil waar het EHRM op wijst, is dat in de zaken-Philips en Van Offeren een vermogensvergelijking centraal staat, terwijl in de zaak-Geerings die berekeningsmethode niet werd gehanteerd. Op zichzelf is dit een relevant onderscheid. Bij een vermogensvergelijking wordt vermogen waarover de betrokkene kan of kon beschikken, niet rechtstreeks in verband gebracht met concrete strafbare feiten. Het gaat om een abstracte berekeningsmethode, waarin het ontbreken van een legale herkomst centraal staat. Een vrijspraak ter zake van een bepaald feit is dan niet relevant omdat met een vermogensvergelijking geen directe relatie wordt gelegd tussen een feit – en dus ook niet: dat feit – en het aangetroffen vermogen. In de zaak-Geerings lag dat anders: Geerings werd ter zake van specifieke feiten vrijgesproken, terwijl met betrekking tot die feiten wel voordeel werd ontnomen. Interessant is dan hoe het EHRM in § 46 de wijze van berekening van het voordeel kwalificeert. Er was niet vastgesteld dat Geerings vermogensbestanddelen bezat waarvan hij de aanwezigheid niet kon verklaren, maar het gerechtshof Den Bosch had gebruik gemaakt van een ‘conjectural extrapolation based on a mixture of fact and estimate’. Nu wordt in Nederlandse ontnemingszaken regelmatig gebruik gemaakt van berekeningen waarin verkregen onderzoeksresultaten worden geëxtrapoleerd (vgl. reeds HR 25 maart 1997, JOW 1997, 92). Is dat niet langer toegestaan? A-G Vellinga meent dat dat inderdaad het geval is. ‘Schattenderwijs werken is kennelijk niet toegestaan’, zo stelt hij in (noot 3 van) zijn conclusie voor HR 5 juni 2007, LJN BA2269. Maar is dat nu wel zo? Het EHRM spreekt niet in het algemeen over extrapolatie, maar over ‘conjectural’ extrapolatie. De term ‘conjectural’ is niet zo eenvoudig te vertalen, het kan zowel ‘geschat’ als ‘gegist’ betekenen. In de laatste betekenis heeft ‘conjectural’ een negatieve bijklank. Die bijklank zou nog wel eens zo bedoeld kunnen zijn door het EHRM. Want het Bossche gerechtshof stelde het voordeel van Geerings tamelijk kort door de bocht vast. Geerings zou deel hebben uitgemaakt van een verzameling van personen die zich bezig hield met het stelen van dure voorwerpen uit

vrachtauto's. In hoger beroep voerde Geerings het verweer dat hij voor zijn aandeel in deze feiten nooit een vergoeding zou hebben ontvangen. Het gerechtshof passeerde dat verweer met de overweging dat 'het volstrekt onaannemelijk is, dat [Geerings] niet zijn deel heeft gekregen van de opbrengst van die goederen, die (...) vaak aantoonbaar voor goed geld zijn verkocht.' Dat is een halve redenering: weliswaar is het onwaarschijnlijk dat Geerings geen graantje zou hebben meegepikt, maar daarmee staat nog niet vast wat Geerings uiteindelijk wél in handen heeft gekregen van hetgeen door de gehele groep personen is verdiend. Het gerechtshof volstond met het toerekenen van de opbrengst van alle feiten waarvoor Geerings werd vervolgd, ook voor wat betreft de feiten waarvan Geerings was vrijgesproken. Waarom het gerechtshof die laatste feiten meenam, werd niet anders toegelicht dan met de constatering dat er 'voldoende aanwijzingen' voorhanden zijn. Daar komt bij dat, zoals uit § 16 van de uitspraak van het EHRM blijkt, de schatting van de verschillende bedragen hoofdzakelijk werd ontleend aan de inhoud van afgeluisterde gesprekken waarin deelnemers aan de groep spraken over financiële zaken aangaande de gestolen goederen. Het beeld dat hieruit naar voren komt, is dat het gerechtshof zich heeft gefixeerd op het totale voordeel dat door de verzameling van personen werd behaald, en al te gemakkelijk een substantieel daarvan aan Geerings heeft toegerekend. In dit licht maakt het gegeven dat bij Geerings ook geen (onverklaarbaar aanwezige) vermogensbestanddelen zijn aangetroffen, dat de berekeningswijze van het gerechtshof 'conjectural' – in de negatieve betekenis – kan worden genoemd. Over de geldigheid van de extrapolatiemethode in zijn algemeenheid is daarmee nog niets gezegd. Anders dan Franken, DD 2007, p. 441, zou ik dan ook niet willen spreken van 'een onverholen voorkeur' van het EHRM voor vermogensvergelijking, en evenmin lees ik in de uitspraak in de zaak-Geerings een generiek beletsel voor de in de ontnemingspraktijk voorkomende vormen van het schatten van voordeel, bijvoorbeeld door gebruikmaking van ervaringsregels en feiten van algemene bekendheid.

4

Een welhaast principiële toonzetting heeft § 47, waarin het EHRM – nog steeds in het kader van het eerste verschil met de zaken-Phillips en Van Offeren – als algemene regel presenteert dat de oplegging van een ontnemingssanctie ongepast is ten aanzien van 'assets which are not known to have been in the possession of the person affected'. Het klinkt principieel, maar wat het EHRM overweegt is in feite heel simpel: men kan geen voordeel ontnemen, indien niet vaststaat dat de betrokkene voordeel heeft verkregen. Het EHRM vereist niet dat het verkregen voordeel ook daadwerkelijk wordt aangetroffen. Het gaat om 'to have been in the possession', hetgeen de mogelijkheid openlaat dat het vermogen in bezit is geweest, maar nadien weer is besteed. Een andere uitleg, in de zin dat het vermogen wel daadwerkelijk moet zijn aangetroffen, verhoudt zich niet met de tekst van § 47. Het lijkt mij bovendien volstrekt onwaarschijnlijk dat het EHRM een dergelijke eis zou hebben willen stellen, omdat in dat geval besteding van het verkregen voordeel zou worden beloond. Met de formulering van de algemene regel zoekt het EHRM wellicht aansluiting bij § 46 in de uitspraak in de zaak-Phillips, waarin het hof – in relatie tot de methode van vermogensvergelijking – aangeeft dat de hoogte van een ontnemingssanctie (in principe) niet mag worden gebaseerd op 'assumed hidden assets', vermogensbestanddelen waarvan men het bestaan alleen maar vermoedt. Die overweging staat echter niet in de weg aan de vaststelling dat de betrokkene over voordeel heeft beschikt, zolang die vaststelling maar geen slag in de lucht is.

Kortom, de algemene regel die het hof formuleert, is alles behalve opzienbarend – zo niet evident – en ook onproblematisch. De Nederlandse wetgever heeft nimmer beoogd om ontneming mogelijk te maken van hetgeen men niet heeft verkregen, en het is vaste rechtspraak dat voor ontneming alleen vatbaar is het voordeel dat men in de concrete omstandigheden van het geval daadwerkelijk heeft verkregen (zie onder andere HR 1 juli 1997, NJ 1998, 242, m.nt. JR). Het EHRM maakt de geformuleerde regel echter heel complex door de toevoeging ‘the more so if the measure concerned relates to a criminal act of which the person affected has not actually been found guilty’. Hoezo ‘the more so’? Wil het EHRM de algemene regel hiermee relativeren in die zin dat ontneming na vrijspraak toch zou zijn toegestaan indien het verkregen voordeel wél wordt aangetroffen? De minister leest de uitspraak in de zaak-Geerings op deze wijze (zie Aanhangsel Handelingen II 2006/07, nr. 1373, p. 2917). Ik geef toe: tekstueel is het verdedigbaar, maar is het ook aannemelijk dat het EHRM het zo bedoelt? Ik zie niet de logica die deze uitleg kan rechtvaardigen. Waarom zou het uitmaken of vastgesteld kan worden dat de betrokkene een zekere opbrengst heeft verkregen? Het komt mij voor dat daarmee uit het oog wordt verloren wat werkelijk problematisch is, namelijk dat de vrijspraak wordt gevolgd door een ontnemingsbeslissing, waarin dezelfde persoon toch weer in verband wordt gebracht met het feit waarvan hij is vrijgesproken. Dat probleem staat echter niet centraal in § 47, maar komt pas aan de orde in § 48-50. Daarin legt het EHRM helder uit dat en waarom een vrijspraak moet worden gerespecteerd. Met het al dan niet feitelijk vaststellen dat bepaalde vermogensbestanddelen in het bezit van de betrokkene zijn (geweest), heeft de argumentatie in § 48-50 niets van doen. Om die reden spreekt in mijn ogen uit de zinsnede die begint met ‘the more so’, niet méér dan een bevestiging dat de daarvoor geformuleerde algemene (en niet-opzienbarende) regel ook van toepassing is in zaken waarin ontneming na vrijspraak plaatsvindt.

5

De principiële toonzetting zet zich voort in het tweede deel van § 47: indien niet beyond reasonable doubt wordt vastgesteld dat de betrokkene het feit heeft begaan, en indien niet kan worden vastgesteld dat enig – al dan niet wederrechtelijk – voordeel daadwerkelijk werd verkregen, kan de ontnemingsmaatregel alleen zijn gebaseerd op een (ontoelaatbaar) vermoeden van schuld. Van belang is dat het EHRM cumulatieve voorwaarden formuleert, hetgeen voor eenzelfde verwarring kan zorgen als de formulering van de onder 4 aangeduide regel. Immers, indien de tweede voorwaarde wel is vervuld, hoeft dan niet meer te worden voldaan aan de eerste voorwaarde? Dat zou, strikt genomen, toch weer ruimte bieden voor ontneming na vrijspraak. De bewoordingen van het EHRM laten die gevolgtrekking toe, maar ik zou deze gevolgtrekking – om de hiervoor gegeven redenen – niet voor mijn rekening willen nemen. Het tweede deel van § 47 roept nog een andere vraag op. Heeft het bijzondere betekenis dat het EHRM in de eerste voorwaarde spreekt van beyond a reasonable doubt? Moet men hierin (impliciet) een diskwalificatie van het criterium ‘voldoende aanwijzingen’ in art. 36e lid 2 Sr lezen? Zo vat ik dat niet op. Ik beschouw de formulering van de eerste voorwaarde ‘slechts’ als verwijzing naar de situatie waarin de betrokkene in de hoofdzaak van een bepaald ten laste gelegd feit is vrijgesproken.

In § 48-50 wijst het EHRM op een tweede verschil tussen de zaak-Geerings enerzijds en de zaken-Phillips en Van Offeren anderzijds. Hier komt – in mijn ogen – het Straatsburgse hof tot de kern van de zaak: de (principiële) betekenis van de vrijspraak in een strafzaak voor de mogelijkheid om de desbetreffende feiten nadien te betrekken in een nauw aan die strafzaak gerelateerde procedure. Wat de uitspraak van het EHRM in de zaak-Geerings daarbij intrigerend maakt, is dat het hof de minste woorden wijdt aan de meest voor de hand liggende reden om schending van art. 6 lid 2 EVRM aan te nemen. De kern van de jurisprudentie van het EHRM over schadevergoeding na ten onrechte ondergane voorlopige hechtenis, waarnaar het hof in § 49-50 verwijst, is dat de rechter zich na een vrijspraak niet meer mag uitlaten over ‘any suspicions of guilt’. Dat mag dan ook niet via de band van de oplegging van een ontnemingsmaatregel ter zake van het feit waarvan men is vrijgesproken. Het enkele gegeven dat de ontnemingsprocedure een onderdeel vormt van de vervolging in de hoofdzaak (iets dat het EHRM benadrukt in de zaak-Van Offeren, en ook in de rechtspraak van de Hoge Raad naar voren komt, vgl. bijvoorbeeld HR 26 oktober 1999, NJ 2000, 56), maakt dat niet anders. De vrijspraak in de hoofdzaak is, zo mag men stellen, een gewijsde dat ook bindt binnen het samenstel hoofdzaak-ontnemingszaak (vgl. ook Knigge in zijn noot onder de zaak-Sekanina, EHRM 25 augustus 1993, NJ 1994, 1). De uitkomst waar het EHRM toe komt, werd in Nederland voor het wijzen van de uitspraak in zaak-Geerings al breed gedragen (zie Keulen, *Crimineel vermogen en strafrecht*, 1999, p. 70; Borgers, a.w., p. 171-178; A-G Vellinga in zijn conclusie voor en Schalken in zijn noot onder HR 1 april 2003, NJ 2003, 497; Reijntjes, t.a.p., p. 187), behalve door de Hoge Raad. Uit een recente uitspraak lijkt te kunnen worden afgeleid dat de Hoge Raad inmiddels de koers heeft verlegd. In HR 10 april 2007, LJN AY6714 overweegt de Hoge Raad zonder veel omhaal van woorden dat een feit waarvan de betrokkene is vrijgesproken, ‘niet meer ten grondslag kan worden gelegd’ aan een ontnemingsmaatregel. In deze zaak, waarin ter zake van een ander tenlastegelegd feit wel een veroordeling was uitgesproken, wordt vervolgens geen ruimte (meer) geboden om het feit waarvan is vrijgesproken, als (niet-)soortgelijk feit in de zin van art. 36e lid 2 Sr in de oplegging van de ontnemingsmaatregel te betrekken.

De uitspraak in de zaak-Geerings is door het EHRM nodeloos ingewikkeld gemaakt. Voor de vaststelling dat ontneming na vrijspraak problematisch is, biedt de schadevergoedingsjurisprudentie meer dan voldoende aanknopingspunten. De uitwijding over de aanwezigheid van het voordeel in § 46-47 had wat mij betreft mogen ontbreken. Vermoedelijk heeft het EHRM zich laten verleiden tot die uitwijding door de specifieke (en dus casuïstische) kenmerken van de zaak-Geerings en door de kennelijk gevoelde behoefte om, in afwijking van eerdere zaken, de rechtstreekse toepasselijkheid van art. 6 lid 2 EVRM te construeren. De bewoordingen die het EHRM daarbij heeft gekozen, zijn daarbij, zoals uiteengezet, niet de meest gelukkigste. Het EHRM lijkt namelijk in § 46-47 een zelfstandig dragende grond voor schending van art. 6 lid 2 EVRM te formuleren (in die zin A-G Vellinga in zijn conclusie voor HR 5 juni 2007, LJN BA2269), terwijl het naar mijn mening ten dele gaat om een reflectie van het hof die niet zoveel van doen heeft met toetsing aan de onschuldpresumptie, maar veeleer een uiting van ongenoegen is over de gemakzuchtige redenering van het Gerechtshof Den Bosch bij de vaststelling van het voordeel van Geerings, en voor het andere deel om een onbeholpen formulering van een onbestreden grondregel,

namelijk dat men alleen ontnemt, wat iemand aan voordeel heeft verkregen. De veelheid van principieel getinte bewoordingen van het EHRM in § 46-47 kan echter het effect hebben dat wie wil, allerlei verstrekkende interpretaties aan de uitspraak van het EHRM kan verbinden. Dat wordt treffend geïllustreerd door Franken, t.a.p., die in de uitspraak in de zaak-Geerings de nodige aanknopingspunten vindt voor noodzakelijke aanpassingen van de Nederlandse ontnemingspraktijk, in het bijzonder waar het de rechtspraak van de Hoge Raad betreft. Zo wil hij onder een vrijspraak ('acquittal') ook de situatie verstaan waarin de betrokkene om andere gronden niet wordt veroordeeld, bijvoorbeeld wegens een vervolgingsbeletsel. Maar daarvoor geven de overwegingen van het EHRM geen enkele aanleiding. Uit de schadevergoedingsjurisprudentie blijkt juist dat het EHRM consequent een onderscheid maakt tussen zaken waarin wél en niet inhoudelijk wordt geoordeeld over 'the merits of the accusation'. Er kunnen zeker andere redenen worden aangevoerd waarom ontneming na niet-veroordeling ook buiten gevallen van vrijspraak achterwege zou moeten blijven, maar de uitspraak in de zaak-Geerings biedt daarvoor geen bouwstenen. Het voert te ver om alle onderdelen van het betoog van Franken te bespreken, maar in mijn ogen verbindt hij (te) vergaande conclusies aan de uitspraak, en grijpt hij de zaak-Geerings feitelijk aan om (zijns inziens) wenselijke aanpassingen van die praktijk te propageren. Overigens geeft Franken zelf ook aan dat de strekking van de uitspraak beperkter kan worden opgevat. Gelet op de uitgangspunten die ik onder 1 heb geschetst, moge het duidelijk zijn dat in mijn opvatting niet méér, maar ook niet minder, in de uitspraak moet worden gelezen dan de zaak zelf rechtvaardigt: indien ter zake van een strafbaar feit wordt vrijgesproken, kan dát feit niet op de voet van art. 36e Sr (mede) als grondslag voor een ontnemingsmaatregel gelden. Dat raakt de situatie waarin het openbaar ministerie dat feit als soortgelijk of niet-soortgelijk feit in de zin van art. 36e lid 2 Sr wil aanmerken en het dááruit verkregen voordeel wil ontnemen. Wanneer er geen rechtstreeks verband wordt gelegd tussen feit en voordeel, hetgeen het geval is bij toepassing van de methode van vermogensvergelijking, geldt een vrijspraak in de hoofdzaak niet als beletsel.

8

8. Wat betekent, uitgaande van mijn interpretatie, de zaak-Geerings voor de praktijk? Ik wijs op twee punten. Allereerst kan worden verwacht dat het openbaar ministerie kritisch zal zijn bij de selectie van feiten die worden ten laste gelegd, ook waar het gaat om de periode waarin die feiten zouden zijn begaan (denk aan een op het telen van hennep toegespitste dagvaarding). Bewijstechnisch 'riskante' feiten kunnen beter buiten de strafzaak worden gehouden, omdat een (partiële) vrijspraak de mogelijkheid tot ontneming belemmert. De uitspraak in de zaak-Geerings staat er niet aan in de weg om die 'riskante' feiten eerst in de ontnemingsprocedure te betrekken. Voorts zal de uitspraak in de zaak-Geerings de populariteit verhogen van de vermogensvergelijking, die is ontwikkeld voor art. 36e lid 3 Sr maar ook toepasbaar is bij art. 36e lid 2 Sr (vgl. HR 28 mei 2002, NJ 2003, 96, m.nt. PMe). Bij de toepassing van een vermogensvergelijking hoeft immers geen rechtstreeks verband tussen feiten en voordeel te worden gelegd. Indirect is het daardoor mogelijk dat voordeel dat is verkregen met een feit waarvoor men is vrijgesproken, toch een rol speelt in de voordeelsberekening. Het EHRM werpt daar immers geen dam voor op. Neemt men deze twee punten in ogenschouw, dan mag duidelijk zijn dat het openbaar ministerie met bedachtzaam opereren weinig last zal hoeven te ondervinden van de uitspraak in de zaak-Geerings.

Voetnoot

[1] Prof. mr. M.J. Borgers is hoogleraar straf(proces)recht aan de Vrije Universiteit Amsterdam.